చాణక్య

శ్రీశార్వరి

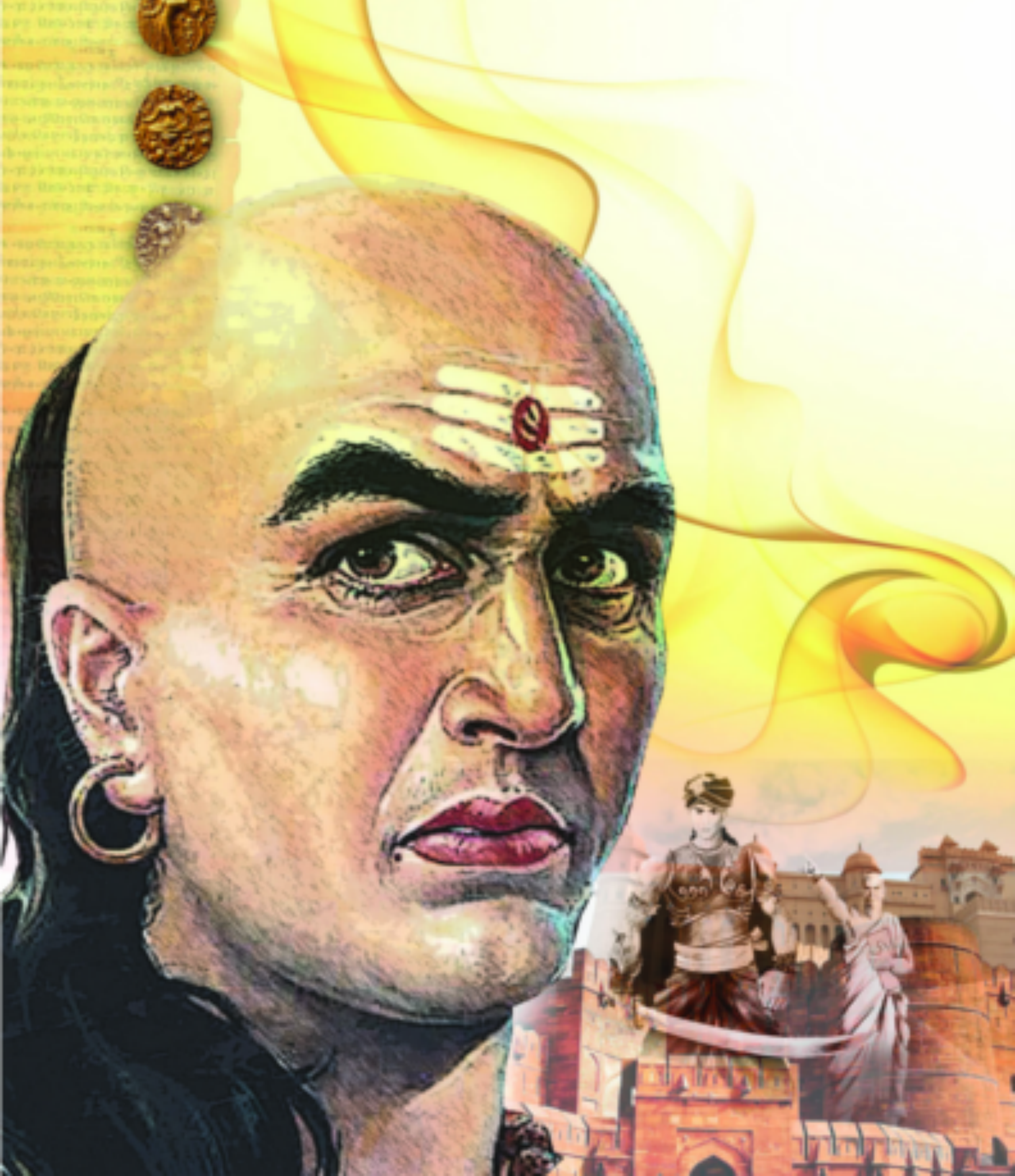

చాణక్య

శ్రీ శార్వరి

ప్రచురణ

మాస్టర్ యోగాశ్రమం

CHANAKYA

by "Sri Sarvari"

Gen. Editor	:	Dr. Vaasili Vasanta Kumar
First Edition	:	May, 2012
Second Edition	:	March, 2014
Price	:	Rs. 100/-

MASTER YOGAASHRAM
Plot 89, Krishna Enclave, M.D. Farm Road,
Tirumalagiri, SECUNDERABAD - 500 015.
Phone : (040) 2779 0094

Title Design by
ANU JAY VOOTLA

YOGAALAYA
Plot No. 90, Krishna Enclave, Tirumalagiri,
SECUNDERABAD - 500 015.
Phone : (040) 2779 6676, 93 93 93 39 46
www. yogaalaya.org www.yogalaya.in

చాణక్య హృదయం

శ్రీశార్వరి

I , ... do swear in the name of God that I will bear true faith and allegiance to the Constitution of India as by law established that I will uphold the sovereignty and integrity of India that I will faithfully and conscientiously discharge my duties and that I will do right to all manners of people in accordance with the Constitution and the law without fear and favour affection or all will ....

ఈ వాక్యాలకు మన రాజ్యాంగం పెట్టిన పేరు ప్రమాణ స్వీకారం. దానిని 'Oath of Secrecy' అనీ అంటారు.

ప్రధానమంత్రి నుండి సహాయమంత్రి వరకు పదవి స్వీకరించే ముందు ఇష్టంగా చేసే ప్రమాణం. ఆచరణలో ఎంత కష్టమో ఆ క్షణంలో ఆలోచించరు ఒక్కరూ. సుప్రీంకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తి లేదా రాష్ట్రంలో అయితే గవర్నరు, హైకోర్టు జడ్జి ప్రమాణం చేయిస్తారు. పేరుపేరున, ఒక్కొక్కరి చేత వాళ్లు చెబుతూ ఉంటే మంత్రివర్యులు వింటూ, ఎదుట ఉన్న కాగితం చూస్తూ తడబడుతూ, సగం మంది తప్పులు చేస్తారు. వినికిడి దోషమో, దృష్టి దోషమో మనకు అర్థం కాదు. తప్పులు చెప్పి, నాలిక కరుచుకుని సారీ అనుకుంటూ “నేను ప్రమాణం సరిగా చేయలేదుగా నాకు పాపం అంటదు” అనుకుంటారు. కనిపించని దేవుడి మీద ప్రమాణం కదా, ఎన్ని తప్పులు చేసినా కనిపించవన్న ధీమా! కప్పి పుచ్చుకోగలమన్న అహం. పదవిపైన ఉన్న మోజు ప్రమాణంపైన ఉండదు. నిజాయితీ అనేమాట ఎప్పుడో మరచిపోయి ఉంటారు.

మన దేశంలో స్వతంత్రం వచ్చిన తర్వాత చట్ట సభలకు ఎన్నికైన ప్రతి ఒక్కరు ఈ ప్రమాణం చేసే అవకాశం కోసం నానా అవస్థ పడుతుంటారు. అందరికీ అవకాశం రాదు. మంత్రి పదవి లేకుండా ప్రజాసేవ చేయడం ఎట్లా?

ఈ పుస్తకానికి ఈ ప్రమాణానికి సంబంధం ఏమిటని అనుమానించకండి. ఆచార్య చాణక్య చంద్రగుప్తుడు సింహాసనం అధిష్టించినపుడు చేయించిన ప్రమాణం ఇదే. భాష మారింది కాని ‘చాణక్య హృదయం’ అదే. మన రాష్ట్రపతి ప్రసంగంలో, ప్రధాని ప్రసంగంలో ‘చాణక్య’ నీతిసూత్రం ఒకటి విధిగా వినిపిస్తుంది. మనవారికి రాజకీయ గురువు చాణక్య.

క్రీ.పూ. 340లో ఒక బ్రాహ్మణ యువకుడు తన తండ్రిని శిరచ్ఛేదం చేయించినందుకు రాజుపై ప్రతీకారం తీర్చుకుంటానని శపథం చేస్తాడు. అతను చాణక్య. అతనిది చాణక్య శపథం. అతని పగ ప్రతీకారమే అతని జీవితకథ.

ఆనాడు భారతదేశాన్ని జయించి ఆక్రమించాలని వస్తున్న అలెగ్జాండరు యవనయోధుడు, దైవాంశసంభవుడు అనిపేరుబడ్డ అలెగ్జాండరు ఎత్తులకు పైఎత్తులువేసి, అతనిని తరిమికొట్టి, భారతదేశంలోని చిన్న రాజ్యాలను ఏకంచేసి చంద్రగుప్తుని చక్రవర్తిని చేసిన రాజనీతిజ్ఞుడు చాణక్యుడు.

2300 ఏళ్ల నాటి రాజకీయ అనిశ్చితి ఈనాడు తిరిగి ఏర్పడడం ఈ దేశ ప్రజల దౌర్భాగ్యం. అసహనం, స్వార్థం, అవినీతి, ద్వేషం, అసూయ పెరిగిపెరిగి, నేటి రాజకీయాలకు మరొక చాణక్య అవసరం ఏర్పడ్డది. నిజంగానే మరొక చాణక్య అవతరిస్తాడా? మనకున్న నాయకమ్మన్యులలో చాణక్యులు లేరా?

★ ★ ★

చాన్నాళ్ల క్రిందట దూరదర్శన్‌లో ఒక చాణక్య సీరియల్‌గా వచ్చింది. డా. చంద్రప్రకాశ్ ద్వివేది చాలాకష్టపడి పరిశోధన జరిపి 47 వారాల పాటు లాగించాడు. బాగా చిత్రీకరించారాయన. చాణక్య జీవితంలో చంద్రగుప్తుడు ఒక 'అవసరం' మాత్రమే. ఒక పార్శ్వం కాదు. అంచేత మరికొంత పరిశోధన అవసరమైంది. చాణక్యకు స్వార్థప్రయోజనం లేదు. భారతదేశం ఏకం అయితే ఆయనకు ఒరిగింది లేదు. అలెగ్జాండరు రాకపోతే, ఈయనకు ఒరిగిందీ లేదు. చాణక్య బ్రహ్మచారి. ప్రేమ తెలియని బ్రహ్మచారి కాదు. కేవలం కపటి కాదు. 'సువాసిని'ని ప్రేమించాడు. ఆమె చాణక్యను ప్రేమించింది. నోరువిప్పి చెప్పలేదు. ఇతనూ చెప్పడు. సువాసిని తన ప్రేమను గొప్పగా త్యాగం చేసింది. చివరకు తనను అర్థాంగిగా స్వీకరించని చాణక్యను శపించింది. అందమైన శాపం అది. చాణక్యను క్షమించడంలో 'సువాసిని' మహోన్నతమైన భారత మహిళగా నిలిచిపోయింది. ప్రేమకు 'త్యాగం' బలి అయింది. త్యాగానికి ప్రేమ బలి అయింది.

మనిషిలో బలహీనత మూడు విషయాలలో బయటపడుతుంది. డబ్బు, అధికారం, సెక్సు. ఈ మూడింటి వల్లనే ఎంతగొప్ప వ్యక్తి అయినా పతనం చెందుతాడు. ఈ 'చాణక్య' ఆ అంశాలకు ప్రతీకగా నిలుస్తుంది. నాటికి, నేటికీ చాణక్య హృదయం ఎవరికీ అర్థం కానిది.

చతురోక్తులు

దేవుని పేర లక్షలు, కోట్లు దండుకుంటారు దేవుని వారసులు. ఆ నిధులు ఎలా ఖర్చయిందని ఎవరూ అడగరు. దేవుని సొమ్ము, వారసులు కైంకర్యం చేస్తారు. భక్తి ముసుగు వేసుకుని, గుళ్లో పూజారి హారతి పళ్లెంలో కానుకలు ఎవరు లెక్కలు చూస్తారు. స్వామియే శరణం.

ప్రజల సేవకే తాము జన్మించినట్లు నమ్మబలికే రాజకీయ నాయకులు, మంత్రులు, ప్రజా ప్రతినిధులు ప్రజలను దోచుకుంటారు. ఒకప్పుడు రాజులు దోచుకుంటే ఇప్పుడు పాలకులు దోచుకుంటున్నారు. ప్రజాసేవ.

నాయకులు చేసే పనులు జనాలకి తెలుస్తుండాలి. లేకపోతే వాళ్లు తప్పు చేసినట్లు ప్రజలకు తెలియదు.

ప్రభుత్వం అంటే చట్టం, న్యాయం, ధర్మం. కానీ ఆ ముక్కాలి పీటపైన నిలబడడం చాలా కష్టం.

నాయకులైన వారు ఎప్పుడు ఏదో సమస్య సృష్టించుకుంటారు. లేకపోతే వారు ప్రజలకు దూరం అవుతారు. తమ అసమర్థత, వైఫల్యాలు ప్రజలకు తెలియకుండా ఉండడానికి సమస్యలు సృష్టించడం అవసరం.

ఒక రాజకీయ నాయకుని ప్రసంగం విని ఆయన అన్నీ నిజాలే చెప్పాడని ప్రజలు మోసపోకూడదు. అసత్యాలు చెప్పడం రాజకీయ నాయకుల హక్కు. మంత్రులు చాలా విషయాలలో అజ్ఞానులు. వాళ్లకు ఏమీ తెలియకపోయినా అన్నీ తెలిసినట్లే మాట్లాడుతుంటారు.

మంత్రుల చేత నిజాలు చెప్పించడం ప్రజల హక్కు.

తమను ఇబ్బంది పెట్టే విషయాలు చట్టసభల్లో చర్చకు రానీయరు అధికార పక్షం. అధికార పక్షాన్ని ఇబ్బంది పెట్టే విషయాలు ప్రస్తావించడం ప్రతిపక్షాలకు సరదా.

గమనించ దగ్గ అంశాలు

రాజకీయంగా పైకి ఎదిగిన కొద్దీ, దేవుడిమీద నమ్మకం, అదృష్టం మీద నమ్మకం పెరుగుతుంది. అదృష్టాన్ని నమ్మని రాజకీయ నాయకులు ఉండరు.

ముగ్గురి మధ్య రహస్యం దాగదు. రహస్యం ముగ్గురిలో ఇద్దరిని చంపేస్తుంది. ఆకలితో ఉన్నవాడికి కడుపు నిండడం ముఖ్యం. రాజకీయ సిద్ధాంతాలు నీతి సూత్రాలు కాదు. తన ఆకలిని పట్టించుకోని దేవుడిని మనిషి పట్టించుకోడు.

చట్టాల్ని ప్రజలు గౌరవించాలంటే చట్టంలో లొసుగులుండకూడదు.

రాజకీయ ఛండాలం మామూలు మనుషులు భరించలేరు. ఆ దుర్గంధం భరించగలది రాజకీయ నాయకులే. మామూలు మనుషులకు రాజకీయాలు అర్థం కావు. నాయకులు జనాలకు అర్థం కానివ్వరు.

సరైన సమయంలో వాడే మాట తుపాకీ గుండు లాంటిది. మనిషికి కావలసింది, కీర్తి, ప్రతిష్టలు కాదు వ్యక్తిత్వం. వ్యక్తిత్వమే మనిషికి విలువైన సంపద. ధనం, కీర్తి, పరుపు – ఇతరులు మనల్ని కొలిచే సాధనాలు.

భగవంతుడు మన తప్పులు క్షమిస్తాడు. ఆయనగారి పని మనిషి తప్పులు క్షమించడం. కాకపోతే దేవుడితో మనకేం పని.

ఒక మోజు కలిగింది. ఆ మోజు తీరేవరకు మనిషికి తృప్తి ఉండదు. రాజకీయం అన్నది మందులకు లొంగని పెద్దరోగం లాంటిది.

స్వేచ్ఛాసమాజం అంటే ఎదుటవాడిపైన బురదచల్లే స్వేచ్ఛ ఉండడం.

వెనకటికి 'జార్జి బెర్నార్డ్‌షా' అనే ఆయన బ్రిటిష్ పార్లమెంటును చూచి అన్నాడు : దేశంలోని ఫూల్స్ అంతా ఇక్కడ సమావేశమైనట్టున్నారు.

"యుద్ధం అంటే ప్రాణాలు బలిపెట్టడం కాదు
మన శత్రువుల్ని, కానివాళ్లను బలిపెట్టడం." – చాణక్య

"కొందరు బ్రతికుండగా పదుగురికి సంతోషం కలిగిస్తారు.
ఇంకొందరు చచ్చిపోయి దేశానికి మేలు కలిగిస్తారు." – చాణక్య

"రాజకీయాల్లో శాశ్వత మిత్రులుండరు, శాశ్వత శత్రుత్వం ఉండకూడదు."
– చాణక్య

అందరికీ స్వర్గం కావాలనే ఉంటుంది.

కాని ఎవరూ స్వర్గం కోసం చావడానికి సిద్ధంగా ఉండరు.

ఈ భాషితాలకు అద్దం పట్టిన కథా కథనం చాణక్య.

చాణక్య లో ...

1.	మగధ	11
2.	తక్షశిల	19
3.	పాటలీపుత్ర	33
4.	సేనాపతి	43
5.	కుతంత్రం	57
6.	గాంధారం	62
7.	రణ తంత్రం	74
8.	చాణక్య పథకం	83
9.	అగ్ని పుష్పం	92
10.	ప్రణయ శిఖరం	112
11.	తడిమంటలు	122
12.	మిత్రభేదం	130
13.	ధననంద నిర్వేదం	139
14.	బుద్ధం శరణం	144
15.	నీతి నీడలు	153
16.	పిలకముడి	165
17.	సువాసిని శాపం	170

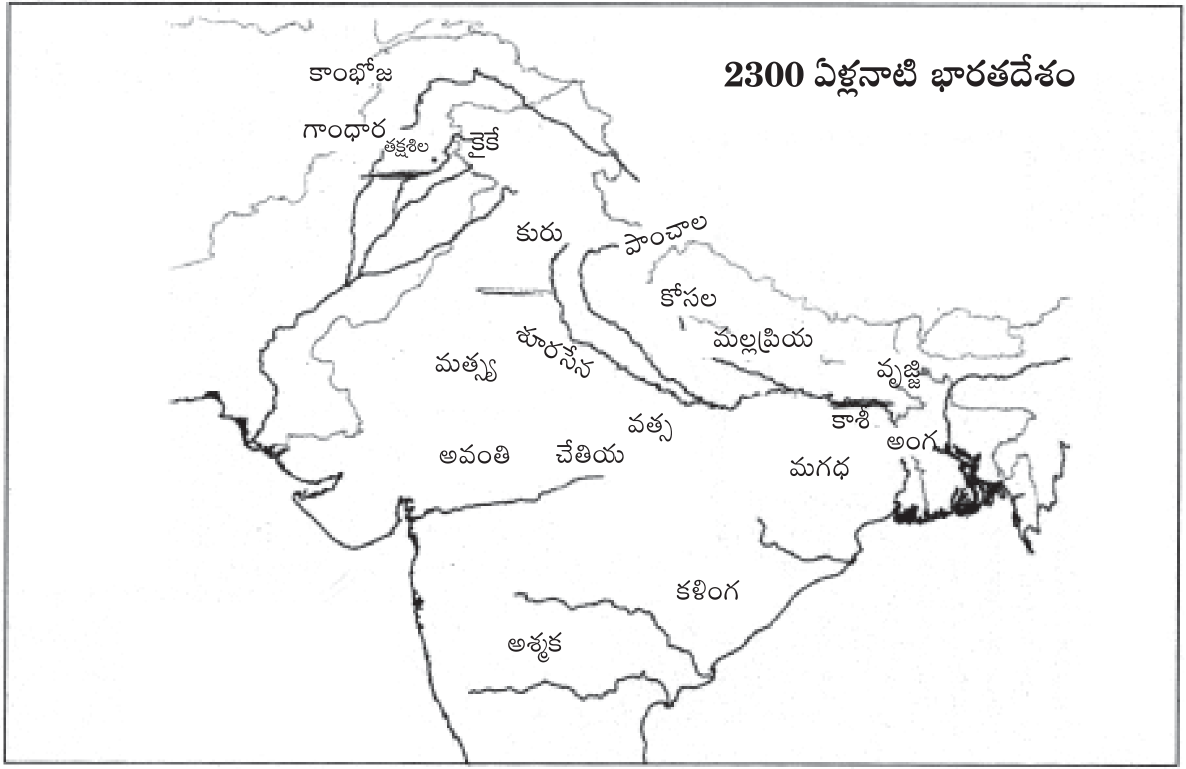
2300 ఏళ్లనాటి భారతదేశం
కాంభోజ
గాంధార
తక్షశిల
కైకే
కురు
పాంచాల
కోసల
మల్లప్రియ
వృజ్జి
శూరసేన
మత్స్య
వత్స
కాశీ
అంగ
అవంతి
చేతియ
మగధ
కళింగ
అశ్మక

చాణక్య

2300 సంవత్సరాల క్రితం భారత రాజకీయాలలో సువర్ణాధ్యాయం.

భారతదేశంలోని చిన్న, పెద్ద రాజ్యాలను ఏకం చేయడానికి జరిగిన తొలి ప్రయత్నం.

చాణక్య రాజనీతి శాస్త్రంలో తొలి పుటలు, మలి మలుపులు.

★ ★ ★

మగధను పాలించిన రాజవంశాలలో చివరిది నంద వంశం. నంద వంశంలో చివరివాడు, నందవంశ వినాశకారుడు ధననందుడు. నవనందులు చరిత్ర హీనులుగా, విలాస పురుషులుగా ప్రసిద్ధులు. ధననందుడు పరమ నికృష్టుడు. నందులలో కనిష్టుడు, రసికుడు, సకల దుర్గుణ శిఖామణి, మంత్రుల చేతి కీలుబొమ్మ. అతివల చేతి ఆటబొమ్మ. మగువల కౌగిళ్ల మరబొమ్మ. ధననందునికి ప్రజాపాలనలో ఆసక్తి నాస్తి. కామకళలో అనురక్తి జాస్తి. ప్రధానమంత్రి శక్తారునికి పెత్తనం అప్పగించి తాను రసికరాజన్యు డని పించుకున్నాడు.

రాజ్యాన్ని ఉద్ధరించడానికి, ప్రజలను పాలించడానికే తాను జన్మించినట్లు శక్తారుడు ప్రధాన పదవి చేజిక్కించుకున్నాడు.

ధననందుడు సింహాసనంపైన కూర్చునేది తక్కువ.

మదిరాపానం లేకుండా చేతనాస్థితిలో ఉండేది తక్కువ.

అతనిని అంతఃపురంలోని విలాసమందిరానికే కట్టడిచేసి మంత్రివర్యులు పెత్తనం చలాయిస్తున్నారు. వారు ఆడిందే ఆట, పాడిందే పాట.

విస్సన్న చెప్పిందే వేదం.

ధననందునికి ప్రజల గోడు పట్టించుకునే వ్యవధి ఉండేది కాదు. ప్రజలు ఏమైతేనేం! రాజు పదికాలాలపాటు బ్రతికి ఉంటే చాలు. మంత్రుల మంత్రాంగం సాగిపోతుంది. మంత్రులకు స్వంతబాగు తప్ప, ప్రజలబాగు పట్టని పరిస్థితి. అప్పుడే రాజకీయం స్వార్థంతో రాజీపడింది. కుతంత్రాలు అందలం ఎక్కి కూర్చున్నాయి. కుత్సితాలు చాణక్యంలో కీలకపాత్ర పోషించ సాగాయి. కుటిలత్వం రాజకీయ నీతిగా మారింది. అవినీతికి రాజకీయం తలుపులు తెరిచి స్వాగతం పలికింది.

అందినకొద్దీ దోచుకోవడం మొదలైంది అప్పుడే.

రాజుల్ని నడిపించేది మంత్రివర్యులు. రాజుల కన్నా మంత్రులే బలవంతులు. కుతంత్రాలకే గౌరవం. శక్తారుడు ధననందుని కొలువులో కీలక వ్యక్తి. రౌతు మెత్తనైతే గుర్రం మూడుకాళ్ల మీద నడుస్తుంది. ధన నందునికి మధిర, మగువ, అయోగ్యత – మూడు కాళ్లు.

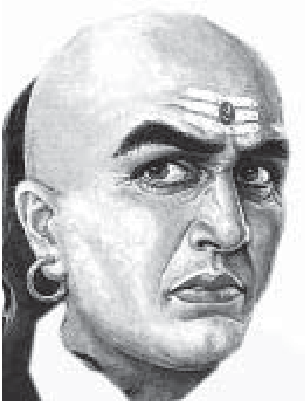

1. మగధ

మగధ రాజమందిరం. ఇరవై అడుగుల ఎత్తు గల ఎనభై పాలరాతి స్తంభాలపై నిర్మించబడింది. అత్యంత సుందర శిల్ప చాతుర్యం, రోమన్ భవన శిల్పుల పనితనం ప్రతి రాయిపైన ప్రతిబింబిస్తోంది. అలవోకగా వేయి మంది సుఖాసీనులయ్యే అవకాశం ఉన్న భవనం.

ఆ కాలంలో ప్రపంచంలో అతిపెద్ద దేశం మగధ. సామ్రాజ్యం అన్న పేరు సార్థకమైంది. భారతదేశంలో మగధను మించిన సంపన్న దేశం లేదు. రాజ మందిరం ఇంద్ర భవనాన్ని తలపింపచేస్తుంది. మగధ ప్రభువుది దేవేంద్రుని వైభవం. రంభ మేనకలను తలపించే సుందరీమణులు అక్కడ ఉన్నారు.

నందవంశ రాజులు రసికులు, శృంగారప్రియులు, మదిరాలోలులు. బ్రాహ్మణ సచివులచేతి కీలుబొమ్మలైనా వారు బౌద్ధాన్ని ఆదరించారు. ప్రజలకు బౌద్ధంపైన ఉన్న ఆదరణ చూచి కాస్తంత బౌద్ధాభిమానులు అనిపించుకున్నా, బ్రాహ్మణవర్గం మాత్రం బౌద్ధ ధర్మాన్ని అణచాలని ప్రయత్నం చేస్తున్న కాలం. మత సహిష్ణుత బొత్తిగా కనిపించదు. రాజ ప్రాసాదానికి కూతవేటు దూరంలో దూరక్షీదేవి ఆలయం ఉంది. దాని సమీపంలోనే ఒక బౌద్ధ ఆరామం,

చరక వైద్యశాల నెలకొన్నాయి. అంతఃపుర భోగవిలాసాలకు, దేవాలయం, వైద్యాలయం, బౌద్ధారామం ఆధ్యాత్మికతకు ఆనవాళ్లు.

ఒక రోజున పొరపాటున ధననంద కొలువు తీరాడు. అతనికి రాజకీయాల పట్ల అనాసక్తి, రమణుల పట్ల ఆసక్తి. రాత్రి తాగిన మత్తు ఇంకా వదలలేదు. సింహాసనంపైన కునికిపాట్లు పడుతున్నాడు. రెప్పలు మత్తుగా వాలిపోతున్నాయి. చారిణులు వింజామరలు విసురుతున్నారు. సొగసుకత్తెలు నందరాజుకు శృంగారోపచారాలు చేస్తూ రంజింప చేస్తున్నారు. ఆస్థానంలో మొదటి ఆసనం ప్రధానమంత్రి గారిది. మిగిలిన మంత్రులు, సామంతులు, రాజోద్యోగులు వరుసగా ఆశీనులైనారు.

ప్రధానమంత్రి శత్కారుడు లేచి నిలబడి రాజుగారికి నమస్కరించి తర్వాత సభాసదులకు నమస్కరించి, గొంతు సరిచేసుకున్నాడు. ఏదో చెప్పాలని విశ్వప్రయత్నం. ప్రజల సమస్యలను రాజుకు నివేదించడం ప్రధానమంత్రి కర్తవ్యం. వాటిని పరిష్కరించడం, పరిష్కారాలు సూచించడం రాజు విధి.

మంత్రిగారు తిమ్మిని బొమ్మని చేస్తాడని ధననందునికి తెలుసు. ప్రధానమంత్రి చేతిలో రాజుగారు కీలుబొమ్మ అని ప్రజలకు, ప్రజా ప్రతినిధులకు తెలిసిన విషయమే. ఎన్ని జరిగినా చూచీ చూడనట్లు వ్యవహరిస్తాడు రాజు. ఆ రోజున ధననందుడు శ్రద్ధగా వినడం ఒక విపర్యయం. రాజుగారి అయోగ్యత, చేతకానితనం ఆసరాగా శత్కారుడు తన బంధువులకు, మిత్రులకు పదవులు కట్టబెట్టి, పరోక్షంగా తానే రాజుగా వ్యవహరిస్తున్నాడు. ఆ రహస్యం ధననందకు తెలుసు. శత్కారునికీ తెలుసు.

'అన్యధా శరణం నాస్తి త్వమేవ శరణం మమ'.

ధననందునికి దేశంలో ప్రజలుంటారని తెలియదు. వారి బాధలు పట్టించుకోడు. సభలో ప్రజాప్రతినిధులున్నదీ లేనిదీ, గమనించడు. తనురాజు గదా! తన పీఠం గట్టిగా ఉంటే చాలు. సింహాసనం చుట్టు సుందరాంగులుండాలి. అది ఆయనగారి 'కలాపోసన'. వారి చిరునవ్వులు, శృంగారచేష్టలు, పులకింతలు రాచ కార్యాలకు అవరోధం కావు. అయినా రాజుగారు స్వంతంగా ఆలోచించే అవకాశం ఇవ్వడు శక్తారుడు. పరదాల నుండి సంగీతం

వినిపిస్తుండాలి, కాలి గజ్జెల సవ్వడులు వినిపిస్తుండాలి. అందాలు విరపూస్తుండాలి. సరస శృంగార చక్రవర్తి ధననందుడు.

ఒకరూ ఇద్దరూ కాదు. ఆయన విలాసమందిరంలో, శయన మందిరంలో వేయి మంది యవ్వనవిలాసవతు లున్నారు. సుందరాంగన లున్నారు. ఆయన గారికి ఎంతకోపం వచ్చినా ఒక్క సుందరి స్పర్శతో కోపం దిగి పోతుంది.

"చెప్పండి మహామాత్యా" అని శక్తారుని అనుమతించాడు.

శక్తారుడు నొసలు చిట్లించాడు. రాజుగారు స్థిమితంగా ఉంటే ఇబ్బందే. కొన్ని సంవత్సరాలుగా తనలో ఉన్న అసంతృప్తి పైకి పొంగింది. మానుపట్టిన గాయం కెలికినట్లయింది.

మహాప్రభూ!

మన్నించాలి. ఇది తమ రాజ్యం. ఈ ప్రజలు తమ బిడ్డలు. మన రాజ్యంలో ఆడవారికి రక్షణ కరువైంది ప్రభూ! ప్రజలు గగ్గోలు పెడుతున్నారు. అంతఃపురంలోనే ఆడవారికి రక్షణ లేదు. నగరం వెలుపల గంగా తీరంలో రోజూ మానభంగాలు, హత్యలు జరుగుతున్నాయి. ప్రభూ! మీతో స్వయంగా చెప్పుకునే అవకాశం సామాన్య ప్రజలకు ఉండదు. "ఆవు చేలో మేస్తే దూడ గట్టున మేస్తుందా ప్రభూ!" అనకూడదు కాని ప్రజలు ప్రభువునే ఆదర్శంగా తీసుకుంటారు ప్రభూ.

ధన నందుడికి తన లోపం తెలిసింది. మంత్రి తనని అనలేక ప్రజలు సాకుగా నీతులు చెబుతున్నాడు. తన రాజ్యంలో అరాచకాలా?

కళ్లు కోపంతో ఎరుపెక్కాయి. శరీరం ఆపాదమస్తకం కంపించింది.

"నోర్ముయ్ మహామాత్యా!

నేనిచ్చే మడిమాన్యాలు అనుభవిస్తూ కులుకుతున్న మీరు నాకు నీతులు చెప్పడానికి సాహసిస్తారా? నేను చక్రవర్తినని మరిచారా? దేశం మొత్తంలో మనమే మహావీరులం తెలుసా? అవాకులు, చవాకులు వాగితే నీ నాలుక చీరేస్తాను రాజద్రోహీ!

End of Preview.

Rest of the book can be read @

http://kinige.com/book/Chanakya

* * *